

HANDREIKING

**WEERBARE AMATEURSPORTCLUBS
TEGENOVER CRIMINELE INMENGING**

▶ voor sportbestuurders

TASKFORCE - RIEC
Brabant - Zeeland
#samensterkegenondermijning

“Je gaat het pas zien als je het door hebt”

Inleiding

Sportverenigingen vervullen een belangrijke functie in de maatschappij. Voornamelijk in de opvoeding van jongeren, het lokaal economisch klimaat en de sociale samenhang. Juist deze functies willen wij met zijn allen “schoon houden”. Als belangrijk onderdeel van de maatschappij kunnen sportverenigingen echter te maken krijgen met de negatieve uitwassen in de samenleving. Het risico bestaat dat sportverenigingen op een ongewenste manier in contact komen met criminelen. Met gebruik van deze handreiking kunt u als bestuurder van een sportvereniging tot duurzaam beleid komen omtrent het voorkomen van criminele inmenging.

Met criminele inmenging bedoelen we:

“personen die een link (lijken te) hebben met de georganiseerde misdaad, zich een rol of taak hebben kunnen verwerven in een sportvereniging - als bestuurder, vrijwilliger zonder bestuurstaak, betaalde kracht, donateur en/of

sponsor - en op die manier invloed kunnen uitoefenen op de normen, waarden, sfeer, beleid en ook de veiligheid van de club, en/of in een positie kunnen komen om crimineel verworven geld in te brengen of de vereniging te misbruiken bij uitvoering van criminele activiteiten.”

Concrete gevolgen zijn bijvoorbeeld: witwassen via sponsoren en donaties of betalingen aan spelers, handel in drugs, illegaal gokken en ronselen van jongeren voor criminele activiteiten.

Deze handreiking helpt verenigingen stap voor stap voorkant kunt doen om criminele inmenging zoveel als mogelijk te voorkomen. Voorkomen is helaas niet altijd mogelijk, daarom staat in dit handelingsperspectief ook beschreven wat u kunt doen wanneer u met criminele inmenging wordt geconfronteerd. Weet dat u er niet alleen voor staat!

Stappenplan Weerbare sportclubs tegenover criminele inmenging

Via dit stappenplan creëer je als sportclub duurzaam integriteitsbeleid en duidelijke afspraken omtrent het voorkomen van criminele inmenging op de vereniging.

Het stappenplan is bedoeld om via een laagdrempelige manier tot duurzaam beleid te komen op het gebied van criminele inmenging. De stappen zijn als volgt:

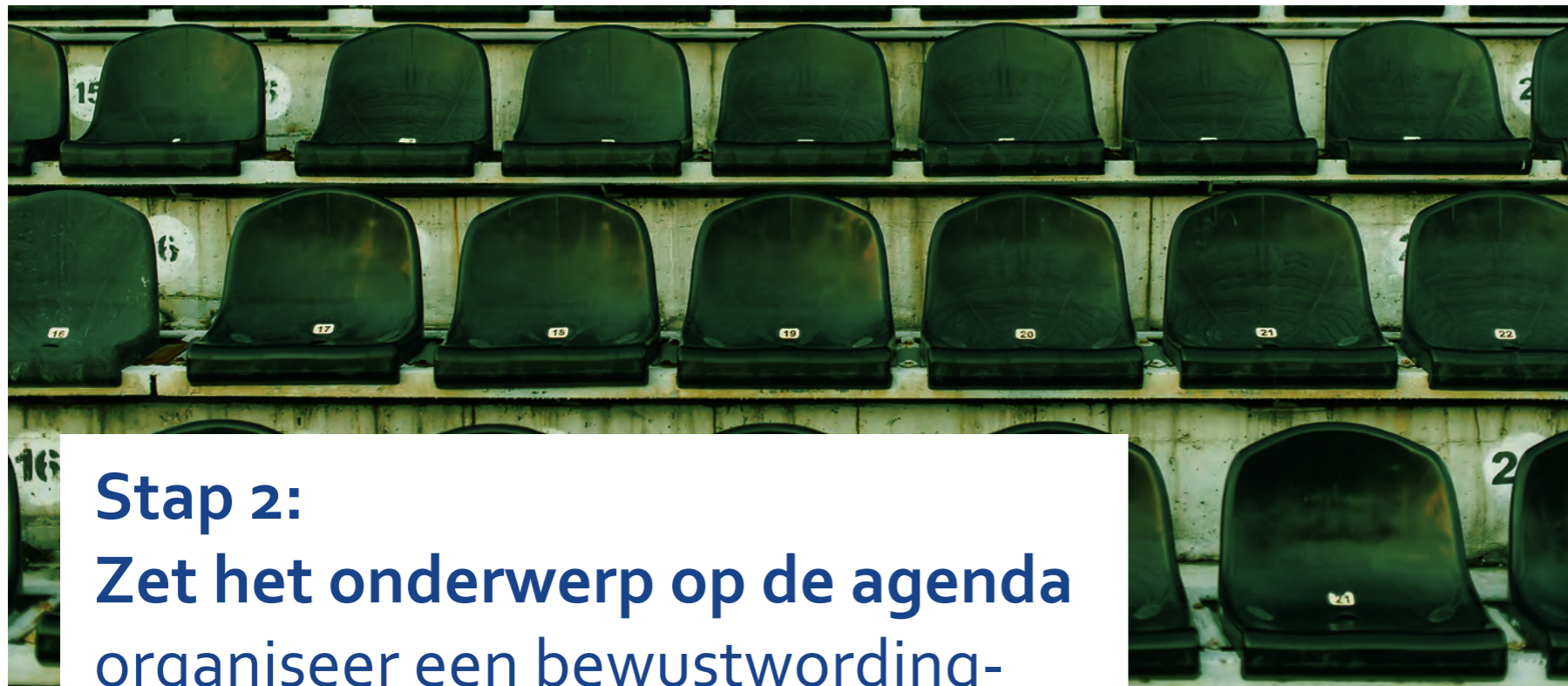
Stap 1:

Neem kennis van de problematiek en kwetsbaarheid

N Neem als dagelijks bestuur van de vereniging en/of stichting kennis van de handreiking.

Lees eventueel de achtergrondinformatie door:

- ▶ De signaal- en interventiekaart 'Integriteitsrisico's in de sport'.
- ▶ Het concept draaiboek + concept PPT presentatie t.b.v. een weerbaarheidsbijeenkomst.
- ▶ E-learning 'Financiële Integriteit' van NOC*NSF.

Stap 2: Zet het onderwerp op de agenda organiseer een bewustwording- sessie

Zet als voorzitter van de vereniging het onderwerp op de agenda in het bestuur, tijdens een ALV, themabijeenkomst of tijdens een vergadering van de sponsorcommissie. Schakel de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland in voor het geven van een bewustwordingspresentatie via Maatschappelijkkeweerbaarheid@taskforce-riec.nl.

- ▶ Betrek de belangrijkste schil van personen die veel betekenen voor de vereniging. Denk aan bestuursleden van de vereniging, leden van de sponsorcommissie, ouders, leden, vrijwilligers, trainers en begeleiders. Nodig eventueel de wijkagent en beleidsambtenaar sport van de gemeente uit. Deel de handreiking met de genodigden die deze nog niet hebben ontvangen. Verzoek om individueel de inleiding

door te lezen.

- ▶ Maak iemand verantwoordelijk voor de notulen.
- ▶ Geef vervolgens een korte toelichting op het onderwerp. U kunt hiervoor de concept PowerPoint presentatie gebruik van de Taskforce-RIEC of de Taskforce-RIEC inschakelen.
- ▶ Gebruik ter illustratie eventueel het filmpje van Omroep Brabant (zie QR-code hiernaast) en stel de bijbehorende vragen.
- ▶ Besluit gezamenlijk of jullie je willen committeren aan de preventie van criminele inmenging. Zo ja, ga dan naar stap 3.
- ▶ Zorg voor een deugdelijke verslaglegging van hetgeen dat is besproken en koppel dit terug aan de aanwezigen.

Omroep Brabant:

[Verslaggever Koen Wijn over mogelijk crimineel geld bij Nieuw Woensel Eindhoven - YouTube:](#)

VRAGEN

1. Wat roept het voorgaande (uit het filmpje en de handreiking) bij u op?
2. In hoeverre zien wij criminele inmenging in onze vereniging als een reëel risico?
3. Het risico is het niet kennen van de oorsprong van donaties en sponsoring en het profiel van potentiële geldschieters, bestuursleden, clubleden en vrijwilligers. Durven wij hiervoor onze handen in het vuur te steken?
4. Neemt iemand zaken waar waarover hij of zij zich zorgen maakt? Bij eigen of andere verenigingen?
 - Als ja, kunt u dit nader toelichten? (eventueel zonder namen te noemen)
 - Als ja, wat heeft u gedaan met die zorgen of zou u idealiter willen doen?
5. Hebben wij zelf wel eens te maken gehad met sponsoren, spelers, trainers, bestuursleden of vrijwilligers die betrokken waren bij criminaliteit of daarmee op basis van geruchten mee in verband werden gebracht?
6. Wat doen we nu al om criminele inmenging te voorkomen?
7. Zouden wij meer willen doen om de club beter tegen dergelijke voorvallen te wapenen? Waarom wel of niet?
8. Mochten we onverhoopt met signalen van criminele inmenging worden geconfronteerd, weten we dan hoe we moeten handelen?
9. Vinden wij het belangrijk dat we ons inzetten om criminele inmenging te voorkomen en dit ook actief uitdragen? Waarom wel of niet?

Stap 3: Stel integriteitsregels op

Organiseer als dagelijks bestuur een tweede sessie waarbij, met behulp van een aantal voorbeeldregels, gezamenlijk wordt bepaald welke integriteitsregels er binnen de vereniging ten aanzien van het voorkomen van criminele inmenging worden opgesteld.

- ▶ Betrek de deelnemers van de vorige sessie.
- ▶ Maak iemand verantwoordelijk voor de notulen.
- ▶ Stel een visie en gezamenlijke doelen op.
- ▶ Bespreek plenair een voor een de voorbeeld integriteitsregels (p.12). Noteer per regel of de club zich hieraan wilt committeren. Gebruik het bijgevoegde format. Uiteraard staat het vrij om regels toe te voegen of te schrappen.

▶ VISIE

De visie van een vereniging beschrijft in welke situatie de vereniging zich in de toekomst idealiter bevindt m.b.t. het thema.

Voorbeeld:

“Onze vereniging biedt een veilige en positieve omgeving voor jongeren, leden, ondernemers, ouders en vrijwilligers. Binnen onze vereniging is er daarom geen ruimte voor criminele inmenging. Iedereen draagt onze normen en waarden actief uit en committeert zich daaraan. Mochten we te maken krijgen met signalen, dan weten hoe we moeten handelen”.

▶ DOELEN

Je beschrijft concreet wat je het komende jaar wil bereiken ten aanzien van het thema.

Voorbeelden:

1. *De vereniging creëert dit jaar bewustwording bij onze (bestuurs) leden, de sponsorcommissie, trainers en vrijwilligers ten aanzien van criminele inmenging.*
2. *De vereniging stelt dit jaar integriteitsregels op ten aanzien van het voorkomen van criminele inmenging en draagt deze actief uit.*
3. *De vereniging hanteert een vaste procedure omtrent potentiële sponsors, donateurs, trainers, vrijwilligers en bestuursleden ten aanzien van het voorkomen van criminele inmenging.*

Voorbeeld integriteitsregels ter voorkomen van criminele inmenging

- ▶ Noteer in dit format de integriteitsregels waaraan de vereniging zich al heeft verbonden of wilt verbinden. Verwerk deze regels tot integriteitsbeleid.

FINANCIËN ALGEMEEN

1. De vereniging werkt volgens het vieren ogen principe: minimaal twee personen houden toezicht en controle op de geldstromen.
2. De vereniging draagt zorg voor een deugdelijke financiële administratie, conform de geldende wet- en regelgeving.
3. Binnen de vereniging en in het geval van een gelieerde sponsorstichting, worden de functies van voorzitter en penningmeester niet door een en dezelfde persoon bekleed.

SPONSORING EN DONATIES

1. De vereniging/stichting werkt met vaste sponsorpakketten en of sponsorcontracten.
2. De vereniging/stichting accepteert sponsor- en donatiegelden alleen giraal.
3. Boven een X (vul in) bedrag aan sponsoring of donaties, moet het hele bestuur akkoord geven.
4. Gesprekken met potentiële sponsoren en donateurs worden op zijn minst met twee personen gevoerd. Elke partij wordt gevraagd naar motivatie, antecedenten en herkomst van de gelden.
5. Bij potentiële sponsoren wordt een online check (Google, Drimble, (sociale)media, KvK) uitgevoerd naar het sponsorende bedrijf en de betrokken personen.
6. Sponsoren en donateurs hebben geen invloed in het (technische) beleid. In samenspraak kan er wel worden afgesproken waar het geld van de sponsor of donateur naar toe gaat. De vereniging/stichting blijft hierin echter altijd leidend.

VERGOEDINGEN EN BETALINGEN

1. Vrijwilligers, spelers, trainers en begeleiders ontvangen niet meer dan een onkosten- of vrijwilligersvergoeding.
2. Spelers, trainers en begeleiders die meer dan een onkosten- of vrijwilligersvergoeding ontvangen, krijgen een geregistreerde arbeidsovereenkomst.
3. Spelers, trainers en begeleiders ontvangen uitsluitend vergoedingen, betalingen of giften via de vereniging of gelieerde stichting. Derden zoals sponsoren of donateurs mogen spelers en trainers niet direct betalen.

BESTUURSLEDEN, TRAINERS EN VRIJWILLIGERS

1. Naar potentiële bestuursleden, trainers en vrijwilligers wordt een online check uitgevoerd (google, Drimble, media) en worden de referenties gecontroleerd.
2. Gesprekken met potentiële bestuursleden, trainers en vrijwilligers worden op zijn minst met twee personen gevoerd. Elke partij wordt gevraagd naar motivatie en antecedenten.
3. De vereniging hanteert een sleuteldiscipline. Dit houdt in dat bestuursleden, vrijwilligers en trainers alleen sleutels krijgen van de ruimten waar zij vanuit hun functie noodzakelijkerwijs toegang toe dienen te hebben.
4. De accommodaties en kantine van de vereniging zijn gesloten tussen (voer de sluitingstijden in). Gebruik van de accommodaties na sluitingstijd moet worden overlegd met de voorzitter.

BESTUUR EN CULTUUR

1. Het bestuur neemt kennis van de Code Goed Sportbestuur van NOC*NSF en committeert zich hieraan: [Code Goed Sportbestuur - NOCNSE](#).
2. Bij de uitvoering van de functies houden bestuursleden, trainers en vrijwilligers oog op de maatschappelijke waarde van de vereniging.
3. Het bestuur (van de gelieerde stichting) en de sponsorcommissie houden ten alle tijden rekening met de identiteit en veiligheid van de vereniging bij het aanwenden van nieuwe bestuursleden, vrijwilligers, trainers, sponsoren en donateurs.
4. De vereniging investeert in een vertrouwensband en lokale samenwerking met de wijkagent en de gemeente. Signalen of zorgen rondom criminaliteit worden bij de wijkagent of Meld Misdaad Anoniem gemeld.

Stap 4: Bepaal hoe er wordt omgegaan met ...

potentiële bestuursleden, vrijwilligers en trainers

Bepaal met de bestaande werkgroep hoe er wordt omgegaan met potentiële bestuursleden, vrijwilligers en trainers. Kijk voor meer informatie over het aantrekken van vrijwilligers op [Vrijwilligers - Clubbase \(sport.nl\)](https://www.vrijwilligers-clubbase.sport.nl) Ga daarnaast uit van de volgende stappen:

Let op!
Mocht er twijfels of signalen zijn. Kijk dan onder Stap 5 om te bepalen hoe er om wordt gegaan met signalen.

1. ONLINE CHECK EN CONTROLE REFERENTIES

Check bij eventuele werkervaring de referenties en achtergronden van de vrijwilliger. Voer ook een online check uit om een goed beeld te krijgen van de betreffende persoon. Kijk op google, (social) media, Drimble en de KvK. Gebruik daarbij eventueel de volgende voorzorgsmaatregelen:

- ▶ Log uit van Google/Gmail, YouTube etc.
- ▶ Maak een anoniem account aan voor Facebook, Instagram & LinkedIn.
- ▶ Gebruik een VPN indien beschikbaar.

Indien er referenties worden genoemd, neem hier dan contact mee op.

2. KENNISMAKINGSGESPREK

U houdt waarschijnlijk een kennismakingsgesprek met de potentiële bestuurder, vrijwilliger of trainer. Voer dit gesprek vanuit de vereniging altijd met zijn tweeën. Vraag tijdens dit gesprek naar de motivatie om bij de vereniging aan de slag te gaan, de werkervaring en eventuele antecedenten. Geef aan dat men tevens kennis moet nemen van de integriteitsregels (en wanneer van toepassing de gedragsregels). Overhandig daarbij de opgestelde integriteitsregels en eventueel de gedragsregels. Dit kan fysiek of digitaal.

3. ONDERTEKENING WANNEER VAN TOEPASSING

In het geval van een contractuele verbintenis; neem in het contract een verwijzing op naar de integriteits- en of gedragsregels, zodat men hieraan is verbonden.

potentiële sponsors en donateurs

Ga bij het werven van nieuwe sponsors uit van de tien stappen die door de KNVB worden aanbevolen: [Nieuwe sponsors in tien stappen | KNVB](#). Meer informatie over sponsoring kunt u vinden op: [Financiën & Sponsoring | KNVB](#). Ga daarnaast uit van de volgende stappen:

Let op!
Mocht er twijfels of signalen zijn. Kijk dan onder Stap 5 om te bepalen hoe er om wordt gegaan met signalen.

1. ONLINE CHECK EN CONTROLE REFERENTIES

Voer een online check uit naar het sponsorende bedrijf en de betrokken bestuurders. Kijk op google, (social) media, Drimble en de KvK. Gebruik daarbij eventueel de volgende voorzorgsmaatregelen:

- ▶ Log uit van Google/Gmail, YouTube etc.
- ▶ Maak een anoniem account aan voor Facebook, Instagram & LinkedIn.
- ▶ Gebruik een VPN indien beschikbaar.

Let bij de online check op de volgende signalen:

- ▶ Sponsor komt weinig professioneel over (gmail of hotmailadres, vage website, geen of onduidelijke KvK inschrijving).
- ▶ Onduidelijke bedrijfsactiviteiten.
- ▶ Sponsor wordt gelinkt aan criminaliteit (mediaberichten, foto's, lopende onderzoeken, afgeronde onderzoeken, geruchten).
- ▶ Wees alert of de informatie die tijdens het kennismakingsgesprek is verstrekt overeenkomt met wat online gevonden wordt.
- ▶ Let op de signalen die worden genoemd op bladzijde 5 van de signaal- en interventiekaart.

Indien er referenties worden genoemd, neem hier dan contact mee op.
Vertrouwt u het niet? Bespreek dan met het bestuur of het wenselijk is om de sponsoring aan te gaan. Neem eventueel contact op met de gemeente of wijkagent.

2. KENNISMAKINGSGESPREK

U houdt waarschijnlijk een kennismakingsgesprek met de potentiële sponsor of donateur. Voer dit gesprek minimaal met twee personen vanuit de vereniging. Vraag in dit gesprek de sponsor tevens naar de motivatie, eventuele antecedenten en herkomst van de gelden. Overhandig de integriteitsregels en eventueel de gedragsregels van de vereniging. Dit laat zien dat u als vereniging conform de wet- en regelgeving werkt, aandacht heeft voor integriteit en een betrouwbare partij bent om te sponsoren. Het kan zijn dat u zich bezwaard voelt om deze controlevragen te stellen. Sponsors zijn echter gebaad bij een verenigingen die zich positief profileert en rekening houdt met zowel het eigen imago als het imago van de sponsors. Dit zal alleen maar in uw voordeel en het voordeel van uw sponsors werken. Let goed op of hetgeen dat u online heeft gevonden correspondeert met de informatie die tijdens het gesprek wordt gegeven.

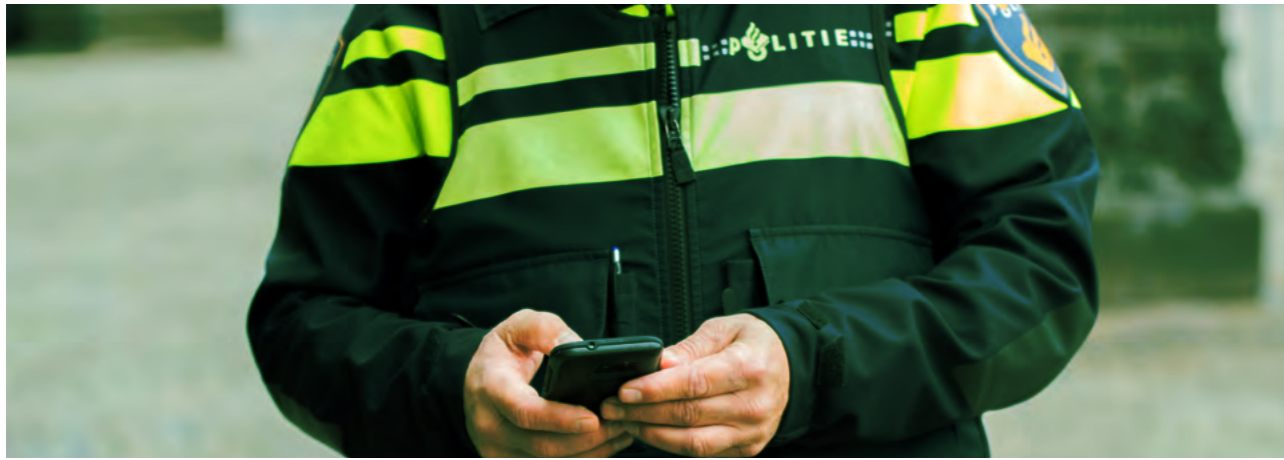
Vertrouwt u het niet? Bespreek dan met het bestuur of het wenselijk is om de sponsoring aan te gaan.

3. GEDRAGSREGELS ONDERTEKENEN

Neem in de sponsorcontracten een verwijzing op naar de integriteitsregels en of gedragsregels van de vereniging.

Voorbeeld: 'Ondertekende partij heeft kennisgenomen van de integriteits- en of gedragsregels van de sportvereniging en zal zich hieraan conformeren'.

Voeg eventueel de volgende bepaling toe aan het contract: 'Hierbij verklaar ik dat de sponsorgelden/donatiegelden afkomstig zijn uit legale verdiensten'.

Stap 5: Bepaal hoe er wordt omgegaan met signalen en leg contact met de wijkagent

Bij zorgen of signalen

Als bestuur is het belangrijk om ter oren gekomen zorgen of signalen met elkaar te bespreken en af te wegen hoe te handelen. Signalen kunnen bijvoorbeeld zijn:

1. Meerdere integriteitsproblemen, bedreigingen of geweldsincidenten op de club.
2. Signalen van drugshandel of drugsgebruik.
3. Signalen van illegaal gokken.
4. Signalen dat jongeren worden geronseld op de club.
5. Onaangekondigde activiteiten in de accommodaties van de sportclub buiten sluitingstijd.
6. Bestuursleden, vrijwilligers, trainers, sponsoren of supporters (met vermoedelijke) strafrechtelijke antecedenten.
7. Een vrijwilliger met (vermoedelijk) contacten in het criminele circuit.
8. Verdachte personen met (vermoedelijk) criminele connecties die op de vereniging rondhangen.
9. Een vrijwilliger, sponsor of lid die verdachte was in een drugszaak of andere grote strafzaak.
10. Signalen/vermoedens van een (potentiële) criminele sponsor of donateur.
11. Signalen/vermoedens dat spelers met crimineel geld worden betaald.
12. Bedreigingen richting het bestuur, leden of vrijwilligers.

U kunt er voor kiezen om zelf (anoniem) te melden bij de politie. Doe dit in het geval u zich ernstig zorgen maakt om u eigen veiligheid of die van anderen. Anoniem contact opnemen kan met Team Criminele Inlichtingen van de politie. Dit gesprek is vanaf het eerste moment anoniem en strikt vertrouwelijk. Bel 0900-8844; noem uw naam niet en vraag om doorverbinding met het TCI. Zeg tegen niemand dat u heeft gemeld.

Anoniem een melding maken kan tevens bij Meld Misdaad Anoniem via 0800-7000 óf heel gemakkelijk via www.meldmisdaadanoniem.nl. Anonimiteit staat hier tevens centraal!

Handelswijze omgang signalen

Vaak is het van belang om geruchten of signalen met andere leden van het dagelijkse bestuur te bespreken. Gebruik de volgende vragen:

1. Welke personen (functies) zijn mogelijk betrokken bij het signaal?

Noem in eerste instantie nog geen namen, maar functies zoals (potentiële) speler, sponsor, lid, supporter, vrijwilliger, persoon die rondhangt op de club etc. Verstrek pas namen in afstemming met de wijkagent of instantie waar melding wordt gedaan.

2. Wat is de inhoud van het signaal?

Benoem of het signaal betrekking heeft op (geruchten van) witwassen, drugshandel, illegaal gokken, matchfixing, ronselen van jongeren of misbruik van de vereniging als ontmoetingsplaats etc.

3. Op welke informatie is het signaal gebaseerd (ook wanneer het gaat om vermoedens)?

Bijvoorbeeld getuigen, eigen waarneming, meldingen, onderbuikgevoelens, geruchten, media, overheid etc.

4. Bespreek of en waar het signaal gemeld wordt

Bespreek gezamenlijk of u wilt handelen en het signaal wilt melden. Neem nooit zelfstandig alleen maatregelen, maar doe dit in overleg met de wijkagent.

De contactgegevens kunt u online vinden via: Wijkagenten | politie.nl.

U kunt er ook voor kiezen om alleen het signaal te melden, dit kan via:

- ▶ Politie via 0900-8844 (geen spoed, wel politie).
- ▶ Anoniem een melding maken kan bij Meld Misdaad Anoniem via 0800-7000 óf heel gemakkelijk via www.meldmisdaadanoniem.nl. Anonimiteit staat hier centraal!

5. Bespreek eventuele maatregelen met de wijkagent

Bespreek met de wijkagent welke maatregelen er worden genomen. Uiteraard heeft u bij het tegengaan van criminaliteit een beperkte rol en moet u vooral de politie leidend laten zijn, echter kunt u als private partij ook maatregelen nemen. Bespreek met de wijkagent of dit wenselijk is:

- ▶ Afscheid nemen van criminele sponsoren of bestuursleden (maak gebruik van aflopende contracten en verleng niet).
- ▶ Sportparkverbod opleggen aan ongewenste personen.
- ▶ Leden schorsen of royeren.

Stap 6: Maak het beleid kenbaar en informeer de leden

Bepaal als bestuur of u het beleid van de vereniging kenbaar wil maken. Deze keuze maakt u zelf.

Mocht u het beleid kenbaar willen maken, denk dan aan de volgende acties:

- ▶ Maak de integriteitsregels kenbaar op de website, via de nieuwsbrief, sociale media en het clubblad.
- ▶ Denk aan het verspreiden van de folder: 'samen voor een veilige sportvereniging'
- ▶ Organiseer een informatieavond voor leden, ouders en vrijwilligers omtrent het thema. Schakel hiervoor Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland in via Maatschappelijkkeweerbaarheid@taskforce-riec.nl

Stap 7: Zet het onderwerp terugkerend op de agenda

Het is bekend dat binnen sportclubs veel bestuurswisselingen plaatsvinden. Prioriteer het onderwerp jaarlijks op de agenda en informeer nieuwe (bestuurs)leden. Zie stap 2 voor meer informatie.

Hulplijnen

TASKFORCE-RIEC BRABANT-ZEELAND:

Voor ondersteuning en hulp bij het opstellen van preventief beleid en het creëren van bewustwording op de vereniging, neem contact op via: Maatschappelijkweerbaarheid@taskforce-riec.nl.

GEMEENTE:

Je kunt de samenwerking opzoeken binnen de gemeenten met de ambtenaren sport en ambtenaren veiligheid. Zowel preventief en repressief kunnen zij meedenken.

POLITIE:

Bij overtredingen van de Nederlandse wetgeving kan er aangifte worden gedaan bij de politie. Ook kan de politie meedenken over preventief beleid en dienen als sparringpartner om signalen mee te bespreken.

SPORTBOND:

De verenigingsondersteuners van de sportbond (KNVB) bieden de mogelijkheid om daar je vragen neer te leggen, voornamelijk op preventief gebied. Bekijk ook: [Criminele ondermijning | KNVB](#).

CENTRUM VEILIGE SPORT NOC*NSF :

Het Centrum Veilige Sport Nederland is een kenniscentrum voor sportverenigingen en -bonden, gericht op het maken van beleid, geven van advies en voorlichting en helpen met preventie en ondersteuning bij incidenten. Ook heeft het Centrum Veilige Sport een e-learning ontwikkeld. Deze is onder andere gericht op het voorkomen van criminele inmenging. [FLOWSPARKS - NOC*NSF](#).

BELASTINGDIENST:

De belastingdienst biedt informatie omtrent fiscale zaken zoals btw en loonheffingen in de sport. Zie [Sport en Belasting. Wat u moet weten als sportvereniging \(belastingdienst.nl\)](#)

IETS BETEKENEN VOOR JONGEREN?

[Alleen jij bepaalt wie je bent - Alleen jij bepaalt wie je bent](#)